

אבי ורמן, העולם הזה

עמוס קורצ'ין: „התרופה לא חמוע את התקדמות המחלה!“

המודעות למחלת אלצהיימר גוברת והולכת. באחרונה הוקמה עמותה למען אלצהיימר, ובימים האחרונים מורסם כי בבית-החולים „איכילוב“ נבדקת תרופה בריטית חדשה למחלה. ביקשה מהפרופסור עמוס קורצ'ין מבית-החולים „איכילוב“, העוסק בניסויי ביחד עם הד"ר תזו טרנס, להסביר מהי מחלת אלצהיימר ומהן סיבותיה.

השיטתו הוא שם כללי לתופעה, והוא בא מלשון „שוסה“. מדובר בזיכרון בתיפקודים השיכליים, והדבר יכול להיגרם מסיבות רבות. אחת מהן היא מחלת אלצהיימר. במיקרים רבים מתחילה מחלת אלצהיימר בהפרעות בזיכרון. בשלב מתקדם מובחנות הפרעות ביכולת-החשיבה, כוהווי הסיביבה, כוהווי הסוככים, ובסופו של דבר באיבוד האישיות והאנושיות.

- **איזה אחוז מהאוכלוסיה לוקה במחלתו?**
מעל גיל 65 טובלים כשישה אחוזים מהמחלה. המיספרים עולים עם הגיל. באוכלוסיה המערבית, שבה מגיעים לממוצע גיל גבוה, אנשים רבים מתקשים בתיפקוד יומיומי, בגלל שיטיון, דברגה זו או אחרת. חלק מהחולים יכולים להמשיך ולתפקד בסביבתם הטיבעית, בתנאי שיש מסביבים בגרימישפתה תומכים. אבל במצב שבו המחלה מזמיחה, האפשרות היחידה היא אישפוז במוסד סיעודי מתאים.
- **האם תזונה הקשור שבין בישרורים אינמל-קטואליים קודמים להתפתחות המחלה?**
מצאנו שאצל אנשים בעלי השכלה גבוהה הסכנה נמוכה יותר.
- **ובאיזו תרופה מדובר?**
יש כמה תרופות. התרופה העיקרית שבה אנו מטפלים כרגע היא של חברה בריטית בשם ביצ'ס. זהו תכשיר בשם דנבופילין.

רפואה

הוא תכשיר ניסיוני, שעדיין לא נמצא בשימוש חופשי. חברת ביצ'ס מנסה לבחון את יעילות התכשיר, ובאילו שלבים הוא עוזר.

- **הוצאתם כבר מסקנות מהמחקר?**
עדיין לא. שיטת הבדיקה היא שרבע מהחולים מקבלים תרופת דמה, ושלושת-רבעי מהם מקבלים תרופה פעילה במנות שונות. לא אנתנו ולא החולים יודעים מיהו מי. רק אחרי סיום המחקר נוכל לזהות את הנבדקים. בינתיים הרושם שנוצר הוא שמצבם של חלק גדול מהחולים משתפר.
- **אתם רואים סיתרון באומץ?**
לא מדובר בפיתרון ממש, שימנע את התקדמות המחלה ואיבוד התאים, אלא בפיתרון שישפר את יכולת התיפקוד של התאים הקיימים. תחת להגיע למצב המחייב אישפוז סיעודי והשגחה מתמדת, יוכלו חולים להישאר בבית ולתפקד.

(אורית זרובבל)

איון צמיר, העולם הזה

עדנה שבתאי: „דעתי עוינקלה יזכוס את מקומו בספרות העולמית!“

סיפרו של הסופר המנוח יעקב שבתאי „זיכרון דברים“ הפך אירוע תרבותי בארצות-הברית. העיתון „ווילג' וויס“ הקדיש לו עמוד שלם, ובין שאר המחמאות משווה ה-ביקורת את יעקב שבתאי לדוסטויבסקי. לא נחות. שאלתי את עדנה שבתאי, אלמנתו של יעקב שבתאי וסופרת בזכות עצמה („והוי את“), מתי תורגם הספר לאנגלית ומתי יצא לאור.

דן מירון היה יום רעיון התרגום. הוא פנה לינקלה, וביקש את רשותו לתרגום. ינקלה היה עסוק מאוד באותו זמן, ומה שהיה חשוב לו יותר מכל זה להספיק לגמור את סיפרו האחרון, סוף דבר. דן מירון הצליח לשכנע אותו, אבל כשתם ותרגום ינקלה כבר לא היה בחיים.

הספר יצא בכריכה קשה כבר בשנת 1985 בארצות-הברית, קיבל ביקורת מצויינות, ואפילו פרס. אבל הוא לא הגיע לידיעת הציבור הרחב.

אחרי שלוש שנים, כלומר בשנת 1988, החליטה הוצאת שווקן סוורדקלאסיק להוציא לאור את הספר, הפעם בכריכה רכה, ופתאום קורה מה שקורה.

- **יש לך איזה הסבר לזה שלפני שלוש שנים לא קרה כלום מלבד ביקורת טובות, ועכשיו פתאום דום גדול?**
לא. אין לי הסבר מדוע עכשיו הספר מעורר עניין כליכך גדול, ולפני שלוש שנים לא.

סיפרות

- **אולי ההבדל הוא במחיר של הספר — כריכה קשה תמיד עולה כפליים מכריכה רכה.**
אני באמת לא יודעת. זיכרון דברים הוא לא ספר קל. אולי עכשיו הקהל יותר מוכן אליו.
- **אחרי העיבוד הזה, תעשי מאמצים לתרגם את שאר ספריו של יעקב שבתאי?**
זיכרון דברים יצא כבר בספרדית, ועכשיו עוברים על התרגום שלו לצרפתית. מדברים על חתימת חוזה עם מו"ל גרמני, ובעיקבות זה בוודאי יבואו עוד פניות.
- **ראת שמחה?**
לא היה לי ספק שינקלה יתפוס את מקומו בספרות העולמית, וכליכך כואב לי שהוא לא זכה לראות איך זה הולך וקורה.

(דניאלה שפי)

איון צמיר, העולם הזה

אפרת בית-חלמי: „מיבצע' הרשתות לא קובעים לי היכן לקנות!“

מיבצעי-המתנות של חברות-האשראי ורשתות-השיוק השונות צוברות תאוצה. מילחמת ה„ירוקים“ בכחולים“ בוודאי מעניינת את עקרת-הבית, חשבת לעצמי, וחקרתי את אפרת בית-חלמי אם שינו מיבצעי-המתנות במשהו מהרגלי-הצריכה שלה.

אני מעדיפה את הקראופ, כי הוא נמצא ליד הבית. מעבר לזה אני לא עושה שום חישובי כראיות.

- **את רוצה לומר שמיבצעי-המתנות לא יגרמו לך לקנות יותר?**
לא. אני באה עם רשימות מהבית, וקונה בריוק את מה שאני צריכה, כמו שנהגתי לפני המיבצעים.

צרכנות

- **ואין לך כוונות להחליף את הרשת, למשל?**
כל עוד אני לא עוברת דיחה, אני לא אשנה את הרשת. אם יש החלה חורשית של מוצרים מסוימים אני אקנה יותר, אבל המיבצעים הספציפיים האלה לא אומרים לי כלום.
- **בעיקרון, אם כבר נכנסים לזה, הייתי מעדיפה חנויות יותר מסדרות ונקיות, והיצע רב יותר. אבל שוב אנתנו חוזרים לנקודה של קירבה לבית. אין לי רכב. בסביבה הקרובה שלי יש רק חנויות-מכולת וסניף של קראופ, כך שלא נותר לי אלא להתפטר.**
- **זאת אומרת, שברמה האישית אין למיבצעים כל השפעה עליך?**
אני לא אגיד שאני לא מנצלת את המיבצעים לטובתי, אבל לא המיבצעים קובעים לי את ההחלטה היכן לקנות.

(אורית זרובבל)